

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี 3 กลุ่ม คือ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รวม 370 คน วิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรม SPSS โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

จากผลการวิเคราะห์การพัฒนาตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถสรุปผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตอนที่ 2 ผลการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และลำดับความสำคัญขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล

ผู้วิจัยวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล จากเอกสารปฐมภูมิ เอกสารทุติยภูมิ และเอกสารอ้างอิง รวม 75 เล่ม ได้ องค์ประกอบความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 3 องค์ประกอบหลัก ตัวบ่งชี้ย่อยจำนวน 193 ตัวบ่งชี้ หลังจากให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและคัดกรององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ด้านความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น ของ อบต. บางส่วนออก พบว่า

มีตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลหลังผ่านการตรวจสอบเอกสารจากผู้ทรงคุณวุฒิ 125 ตัว

ตอนที่ 2 ผลการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และลำดับความสำคัญขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 370 คน พบว่า เป็นเพศชายมากกว่า เพศหญิง มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร

ผลการวิจัยความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษาของ อบต. ประกอบด้วย

1. กรณีจัดตั้งสถานศึกษาใหม่ แบ่งเป็น

1.1 ตัวบ่งชี้ด้านความพร้อม พบว่า ในด้านการบริหารวิชาการ ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดแหล่งเรียนรู้ให้พอเพียงและสอดคล้องกับการจัดกระบวนการ และตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนในท้องถิ่นสามารถเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ มีความเหมาะสมมาก ในด้านการบริหารงบประมาณ ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการสำรวจและการจัดทำข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรเพื่อการศึกษา มีความเหมาะสมมาก ในด้านการบริหารงานบุคคล ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการจัดทำแผนอัตรากำลังของ อบต. มีความเหมาะสมมาก และในด้านการบริหารทั่วไป ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษานำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษามาใช้ในการบริหาร ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการวางแผนการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาของ อบต. โดยการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน องค์กร สถาบัน และสื่อมวลชนในท้องถิ่น และตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการวางแผนการจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน มีความเหมาะสมมาก

1.2 ตัวบ่งชี้ด้านความเหมาะสมในการจัดการศึกษาของ อบต. พบว่า ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐบาลกลาง ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องสัดส่วนจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่เข้าเรียนในระบบกับนอกระบบโรงเรียนต่อจำนวนประชากรในวัยเรียน มีความเหมาะสมมาก ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการร่วมสนับสนุนของ อบต. ในการช่วยเหลือสถานศึกษาในพื้นที่ ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องความรู้ความเข้าใจของ อบต. เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาอบรมของรัฐ และตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย มีความเหมาะสมมาก

1.3 ตัวบ่งชี้ด้านความต้องการภายในท้องถิ่นให้ อบต. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านความเห็นของประชาชน ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องความเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ อบต. มีความพร้อมในการจัดการศึกษา และตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องความเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ อบต. เห็นด้วยและสนับสนุนให้จัดการศึกษา มีความเหมาะสมมาก ด้านความเห็นของสถานศึกษา ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องมติของคณะกรรมการสถานศึกษาในการถ่ายโอนการศึกษาให้กับ อบต. มีความเหมาะสมมาก ด้านความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องมติของสภา อบต. ให้ความเห็นชอบในการจัดการศึกษา มีความเหมาะสมมาก

2. กรณีเปลี่ยนแปลงประเภทการจัดการศึกษา แบ่งเป็น

2.1 ตัวบ่งชี้ความพร้อมของ อบต. พบว่า ในด้านการบริหารวิชาการ ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดแหล่งเรียนรู้ให้พอเพียงและสอดคล้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีความเหมาะสมมาก ในด้านการบริหารงบประมาณ ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้กับหน่วยงานภายในและสถานศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาประจำปีและตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการรายงานผลการดำเนินงาน ผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปี โดยแสดงรายละเอียดผลผลิตและผลลัพธ์ มีความเหมาะสมมาก ในด้านการบริหารงานบุคคล ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการดำเนินการสรรหาและจัดจ้างบุคคลเพื่อปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมมาก ในด้านการบริหารทั่วไป ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการวางแผนการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาของ อบต. โดยการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน องค์กร สถาบัน และสื่อมวลชนในท้องถิ่น และตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการส่งเสริมสนับสนุนการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาของสถานศึกษา มีความเหมาะสมมาก

2.2 ตัวบ่งชี้ความเหมาะสมในการจัดการศึกษาของ อบต. พบว่า ในด้านความเหมาะสมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐบาลกลาง ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องสัดส่วนจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่เข้าเรียนในระบบกับนอกระบบ โรงเรียนต่อจำนวนประชากรในวัยเรียน มีความเหมาะสมมาก ในด้านความเหมาะสมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องความรู้ความเข้าใจของ อบต. เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาอบรมของรัฐ มีความเหมาะสมมาก

2.3 ตัวบ่งชี้ความต้องการภายในท้องถิ่นให้ อบต. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านความเห็นของประชาชน ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องความเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ อบต. เห็นด้วยและสนับสนุนให้จัดการศึกษา มีความเหมาะสมมาก ด้านความเห็นของสถานศึกษา ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องมติของคณะกรรมการสถานศึกษาในการถ่ายโอนการศึกษาให้กับ อบต. มี

ความเหมาะสมมาก ด้านความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องมติของสภา อบต. ให้ความเห็นชอบในการจัดการศึกษา มีความเหมาะสมมาก

3. กรณีรับ โอนการจัดการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ

3.1 ตัวบ่งชี้ความพร้อมของ อบต. พบว่า ด้านการบริหารวิชาการ ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีการพัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลการศึกษา มีความเหมาะสมมาก ในด้านการบริหารงบประมาณ ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการโอนและการเปลี่ยนแปลงงบประมาณเป็นไปอย่างเหมาะสม มีความเหมาะสมมาก ในด้านการบริหารงานบุคคล ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและดัชนีชี้วัดผลการปฏิบัติงานของ อบต. ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติงานข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของรัฐ มีความเหมาะสมมาก ในด้านการบริหารทั่วไป ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาหรือแผนกลยุทธ์ มีความเหมาะสมมาก

3.2 ตัวบ่งชี้ความเหมาะสมในการจัดการศึกษาของ อบต. พบว่า ด้านความเหมาะสมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐบาลกลาง ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องระยะทางในการเดินทางของนักเรียนส่วนใหญ่ไปโรงเรียนที่ใกล้ที่สุด มีความเหมาะสมมาก ในด้านความเหมาะสมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องความรู้ความเข้าใจของ อบต. เกี่ยวกับการจัดการศึกษา และตัวบ่งชี้เรื่องผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย มีความเหมาะสมมาก

3.3 ตัวบ่งชี้ความต้องการภายในท้องถิ่นให้ อบต. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านความเห็นของประชาชน ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องความเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ อบต. เห็นด้วยและสนับสนุนให้จัดการศึกษา มีความเหมาะสมมาก ด้านความเห็นของสถานศึกษา ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องมติของคณะกรรมการสถานศึกษาในการถ่ายโอนการศึกษาให้กับ อบต. และตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องความเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาในการถ่ายโอนการศึกษาไปให้กับ อบต. มีความเหมาะสมมาก ด้านความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องมติของสภา อบต. ให้ความเห็นชอบในการจัดการศึกษา มีความเหมาะสมมาก

ผลการวิจัยความเป็นไปได้ของตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษาของ อบต. ประกอบด้วย

1. กรณีจัดตั้งสถานศึกษาใหม่ แบ่งเป็น

1.1 ตัวบ่งชี้ความพร้อมของ อบต. พบว่า ด้านการบริหารวิชาการ ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาดำเนินการเสริมความรู้และประสบการณ์ให้กับชุมชน มีความเป็นไปได้ปานกลาง ในด้านการบริหารงบประมาณ ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้กับ

หน่วยงานภายในและสถานศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี มีความเป็นไปได้ปานกลาง ในด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความเป็นไปได้ปานกลาง ในด้านการบริหารทั่วไป ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการวางแผนการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาของ อบต. โดยการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน องค์กร สถาบัน และ สื่อมวลชนในท้องถิ่น มีความเป็นไปได้ปานกลาง

1.2 ตัวบ่งชี้ความเหมาะสมในการจัดการศึกษาของ อบต. พบว่า ด้านความเหมาะสมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องสัดส่วนจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่เข้าเรียนในระบบกับนอกระบบ โรงเรียนต่อจำนวนประชากรในวัยเรียน และตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องลักษณะพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และการคมนาคม มีความเป็นไปได้ปานกลาง ด้านความเหมาะสมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องความรู้ความเข้าใจของ อบต. เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาระดับของรัฐบาล มีความเป็นไปได้ปานกลาง

1.3 ตัวบ่งชี้ความต้องการภายในท้องถิ่นให้ อบต. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านความเห็นของประชาชน พบว่า ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องความเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ อบต. มีความพร้อมในการจัดการศึกษา มีความเป็นไปได้ปานกลาง ด้านความเห็นของสถานศึกษา ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องมติของคณะกรรมการสถานศึกษาในการถ่ายโอนการศึกษาให้กับ อบต. มีความเป็นไปได้ปานกลาง ด้านความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องมติของสภา อบต. ให้ความเห็นชอบในการจัดการศึกษา มีความเป็นไปได้ปานกลาง

2. กรณีเปลี่ยนแปลงประเภทการจัดการศึกษา แบ่งเป็น

2.1 ตัวบ่งชี้ความพร้อมของ อบต. พบว่า ในด้านการบริหารวิชาการ ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและนักเรียนได้ใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มีความเป็นไปได้ปานกลาง ด้านการบริหารงบประมาณ ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการอนุมัติการใช้งบประมาณของสถานศึกษาตามประเภทและรายการที่ได้รับงบประมาณ และตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการกำหนดแผนการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ มีความเป็นไปได้ปานกลาง ด้านการบริหารงานบุคคล ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความเป็นไปได้ปานกลาง ด้านการบริหารทั่วไป ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการวางแผนการจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน มีความเป็นไปได้ปานกลาง

2.2 ตัวบ่งชี้ความเหมาะสมในการจัดการศึกษาของ อบต. พบว่า ในด้านความเหมาะสมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องลักษณะพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และการคมนาคม มีความเป็นไปได้ปานกลาง ด้านความเหมาะสมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดย

องค์การบริหารส่วนตำบล ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องความร่วมมือสนับสนุนของ อบต. ในการช่วยเหลือสถานศึกษาในพื้นที่ มีความเป็นไปได้ปานกลาง

2.3 ตัวบ่งชี้ความต้องการภายในท้องถิ่นให้ อบต. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านความเห็นของประชาชน ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องความเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ อบต. เห็นด้วยและสนับสนุนให้จัดการศึกษา มีความเป็นไปได้ปานกลาง ด้านความเห็นของสถานศึกษา พบว่า ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องมติของคณะกรรมการสถานศึกษาในการถ่ายโอนการศึกษาให้กับ อบต. มีความเป็นไปได้ปานกลาง ด้านความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องมติของสภา อบต. ให้ความเห็นชอบในการจัดการศึกษา มีความเป็นไปได้ปานกลาง

3. กรณีรับโอนการจัดการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ

3.1 ตัวบ่งชี้ความพร้อมของ อบต. พบว่า ด้านการบริหารวิชาการ ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีการพัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลการศึกษา มีความเป็นไปได้ปานกลาง ด้านการบริหารงบประมาณ ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องการวิเคราะห์แผนกลยุทธ์เพื่อนำไปจัดตั้งงบประมาณแบบเน้นผลงาน มีความเป็นไปได้ปานกลาง ด้านการบริหารงานบุคคล ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องเสริมสร้างและพัฒนาผู้บริหารและผู้ได้บังคับบัญชา มีวินัย มีความเป็นไปได้ปานกลาง ด้านการบริหารทั่วไป ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องวางแผนการจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน มีความเป็นไปได้ปานกลาง

3.2 ตัวบ่งชี้ความเหมาะสมในการจัดการศึกษาของ อบต. พบว่า ด้านความเหมาะสมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องระยะทางในการเดินทางของนักเรียนส่วนใหญ่ไปโรงเรียนที่ใกล้ที่สุด มีความเป็นไปได้ปานกลาง ด้านความเหมาะสมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องความรู้ความเข้าใจของ อบต. เกี่ยวกับการจัดการศึกษา มีความเป็นไปได้ปานกลาง

3.3 ตัวบ่งชี้ความต้องการภายในท้องถิ่นให้ อบต. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านความเห็นของประชาชน ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องความเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ อบต. เห็นด้วยและสนับสนุนให้จัดการศึกษา มีความเป็นไปได้ปานกลาง ด้านความเห็นของสถานศึกษา ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องมติของคณะกรรมการสถานศึกษาในการถ่ายโอนการศึกษาให้กับ อบต. มีความเป็นไปได้ปานกลาง ด้านความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล ตัวบ่งชี้ย่อยเรื่องมติของสภา อบต. ให้ความเห็นชอบในการจัดการศึกษา มีความเป็นไปได้ปานกลาง

ผลการจัดอันดับความสำคัญขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษาของ อบต. พบว่า

การจัดอันดับความสำคัญของการจัดการศึกษาโดย อบต. พบว่าในกรณี อบต. จัดตั้งสถานศึกษาใหม่ อบต. จะให้ความสำคัญกับความเหมาะสมในการจัดการศึกษาของ อบต. ในกรณีเปลี่ยนแปลงประเภทการจัดการศึกษา พบว่า อบต. ให้ความสำคัญกับความพร้อมของ อบต. เป็นประเด็นหลัก สำหรับกรณีรับโอนการจัดการศึกษาจากกระทรวงศึกษา พบว่า อบต. ให้ความสำคัญกับความต้องการภายในท้องถิ่นเป็นประเด็นสำคัญที่สุด

การจัดอันดับความสำคัญขององค์ประกอบหลักของตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษาของ อบต. เมื่อพิจารณาด้านความพร้อมของ อบต. พบว่า อบต. ให้ความสำคัญกับการบริหารวิชาการเป็นอันดับแรก ในกรณีจัดตั้งสถานศึกษาใหม่และกรณีเปลี่ยนแปลงประเภทการจัดการศึกษา ส่วนกรณีการรับโอนการจัดการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ อบต. จะให้ความสำคัญกับการบริหารงานบุคคลเป็นอันดับแรก ด้านความเหมาะสมในการจัดการศึกษาของ อบต. พบว่า อบต. ให้ความสำคัญกับความเหมาะสมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดย อบต. มากกว่า ความเหมาะสมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐบาลกลาง ส่วนด้านความต้องการภายในท้องถิ่น อบต. ให้ความสำคัญของประชาชนเป็นอันดับแรก

ความสำคัญของตัวบ่งชี้ความพร้อมของ อบต. ในการจัดการศึกษา แบ่งเป็น

1. กรณีจัดตั้งสถานศึกษาใหม่ ความเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ อบต. มีความพร้อมในการจัดการศึกษา มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 1 การจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ตามกรอบหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 2 สัดส่วนการใช้รายได้เพื่อการศึกษา มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 3

2. กรณีเปลี่ยนแปลงประเภทการจัดการศึกษา พบว่า การพัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในให้เป็นองค์กรทันสมัยที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 1 การจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ตามกรอบหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 2 การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผลการประกันคุณภาพการศึกษา มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 3

3. กรณีรับโอนการจัดการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ผู้บริหาร อบต. มีการเผยแพร่ นโยบาย แนวคิดและแนวทางในการจัดการศึกษาในเชิงรุกและเป็นรูปธรรมสู่สาธารณชนมีความสำคัญเป็นอันดับที่ 1 มติของคณะกรรมการสถานศึกษาในการถ่ายโอนการศึกษาให้กับ อบต. มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 2 ความร่วมมือของชุมชนต่อการจัดการศึกษาของ อบต. ในด้านทรัพย์สิน มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 3

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลจากการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยพบว่า การสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้ความพร้อมมีกระบวนการศึกษาวิจัยและประชาพิจารณ์อย่างต่อเนื่องตั้งแต่พ.ศ.2542 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยในปี พ.ศ. 2542 ได้กำหนดหลักการและวิธีการประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพิจารณาจากรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศักยภาพในการบริหารงบประมาณ และแผนการจัดการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ในปี พ.ศ.2545 ถึง ปี พ.ศ.2546 ได้มีการเพิ่มรายละเอียดของตัวบ่งชี้ให้ละเอียดและชัดเจนขึ้นกว่าเดิม เช่น การเพิ่มเรื่องการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา รูปแบบการบริหารการศึกษา เพื่อรองรับการพัฒนาการศึกษา ส่งเสริมโอกาสความพร้อมเรื่องอาคารสถานที่ การประกันคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา บุคลากรในการจัดการศึกษา เห็นได้ว่าการพัฒนาตัวบ่งชี้มีความเหมาะสม สอดคล้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการสร้างโอกาสทางการศึกษา และการจัดการศึกษา

2. ผลจากการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ด้านความเหมาะสมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยพบว่า ในปี พ.ศ.2544 มีการพิจารณาจากสัดส่วนสถานศึกษากับประชากรวัยเรียน สภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ การคมนาคม การเดินทาง ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา และผลกระทบต่อจัดการศึกษาของหน่วยงานอื่น ในปี พ.ศ.2545 ถึง ปี พ.ศ.2546 ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องความร่วมมือของชุมชนในการจัดการศึกษา เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการคิดร่วมทำ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมแก้ไขให้ตรงตามความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

3. ผลจากการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ด้านความต้องการในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยพบว่า การสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้ด้านความต้องการในการจัดการศึกษา ตั้งแต่ พ.ศ. 2544-2547 ต่างให้ความสำคัญกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ลักษณะดังกล่าวเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้จัด ผู้รับ และประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน อันเป็นการพัฒนาชุมชน พัฒนาการศึกษา พัฒนากนอย่างยั่งยืน

4. ผลจากการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการจัดการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยพบว่าการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้ตั้งแต่ พ.ศ. 2544-2546 มีการแบ่งตัวบ่งชี้ออกเป็นด้านความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการ แต่ในปี พ.ศ. 2547 ได้แบ่งเป็น 11 ตัวชี้วัด ซึ่งตัวชี้วัดในปี พ.ศ. 2547 บางตัวมีความแตกต่างจากตัวบ่งชี้ในปี พ.ศ. 2544-2546 เช่น ปี พ.ศ. 2546 รายได้และการใช้รายได้เพื่อการศึกษาจะไม่รวมอุดหนุนจากรัฐและเงินกู้ ส่วน ปี พ.ศ. 2547 การใช้รายได้เพื่อการศึกษาจะรวมอุดหนุนทั่วไปและเงินกู้ แต่ไม่รวมเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากรัฐ แสดงให้เห็นว่าเป็นการเปิดโอกาสให้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าถึงทรัพยากรทางการศึกษา และเปิดโอกาสในการบริหารจัดการด้านงบประมาณได้มากขึ้นกว่าเดิม

5. ผลจากการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการจัดการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยพบว่า ในปี พ.ศ. 2547 ได้สร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้ 11 ตัว และมีเงื่อนไขประกอบเกณฑ์ความพร้อม 5 ข้อ ประกอบด้วย 1 (การมีรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงพอในการจัดการศึกษา 2 (การกระจายอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สถานศึกษา 3 (การจัดโครงสร้างองค์กรภายในรองรับการบริหาร จัดการศึกษา 4 (การมีคณะกรรมการที่ปรึกษาในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 (การจัดระบบบริหารงานบุคคลเพื่อการศึกษา ทั้งนี้มีเพียงข้อ 1 เท่านั้น ที่มีการดำเนินการก่อนการประเมินความพร้อมเพื่อจัดการศึกษา นอกจากนั้นจะดำเนินการหลังผ่านเกณฑ์ประเมินความพร้อมแล้ว จะเห็นได้ว่าเกณฑ์ดังกล่าวให้ความสำคัญกับฐานะทางการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยละเอียดการพิจารณาความพร้อม ความเหมาะสม และด้านความต้องการ ซึ่งเป็นการปิดโอกาสการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กที่มีความรู้ความสามารถ วิถีชีวิต ภูมิปัญญาที่ดั้งเดิม

6. จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบหลักความต้องการภายในท้องถิ่นให้ อบต.จัดการศึกษา เป็น องค์ประกอบหลักที่มีความสำคัญยิ่งในมิติของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งกล่าวว่า ตัวบ่งชี้ดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากที่สุดที่จะใช้ประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาของ อบต. เพียงตัวเดียว โดยให้ความสำคัญกับตัวบ่งชี้ความต้องการภายในท้องถิ่นสรุปความได้ดังนี้คือ

1) ความต้องการภายในท้องถิ่น เป็น ตัวบ่งชี้ที่วัดความพร้อมของ อบต. ได้อย่างแท้จริง โดยใช้วิธีการให้ประชาชนในท้องถิ่นแสดงความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาของ อบต. อันเป็นตัวสะท้อนสภาวะความพร้อมของ อบต. โดยคนในชุมชนเป็นผู้ประเมินความพร้อม หาก อบต. สามารถ

ทำให้ชุมชนเกิดความเชื่อมั่นในศักยภาพในการจัดการศึกษาได้ อนาคต .สมควรที่จะได้รับความไว้วางใจในการจัดการศึกษาในท้องถิ่นของตน

2)การจัดการศึกษาของ อนาคต .ที่เกิดจากความต้องการภายในท้องถิ่น เป็นผลทำให้คนในชุมชนให้การไว้วางใจที่จะส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในสถานศึกษาที่บริหารจัดการ โดย อนาคต .หากการประเมินความพร้อมโดยใช้ตัวบ่งชี้อื่นๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน อาจส่งผลให้คนในชุมชนไม่เชื่อมั่น และไม่ส่งบุตรหลานเข้าศึกษา ซึ่งอาจทำให้เกิดสภาวะขาดทุน และมีผลกระทบต่อ อนาคต .ในด้านงบประมาณของการจัดการศึกษา และอาจส่งผลถึงการที่ชุมชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการระดมทุน ซึ่งขัดต่อหลักการการจัดการศึกษาโดยท้องถิ่น

3)ตัวบ่งชี้ที่บ่งบอกถึงความพร้อมในการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นของกระทรวงศึกษาธิการและจากงานวิจัยต่างๆ ซึ่งหากนำตัวบ่งชี้มาใช้ประเมินความพร้อมของ อนาคต .อาจเป็นเรื่องยากที่ อนาคต .จะผ่านเกณฑ์การประเมิน เพราะตัวบ่งชี้หลายๆ ตัวที่นำมาใช้ประเมินความพร้อมของ อนาคต .นั้น สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการยังไม่สามารถทำให้เกิดความพร้อมได้ เช่น ตัวบ่งชี้ การมีแผนที่แสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส เช่น

1. การมีเครือข่ายในการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส
2. การมีหลักสูตรและแนวการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กด้อยโอกาส
3. การมีระบบรองรับการศึกษาต่อและการมีงานทำ

การจัดการศึกษาโดยท้องถิ่น โดยพิจารณาเกณฑ์การประเมินที่ตัวท้องถิ่นถึงความพร้อมในการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และอหยาศัย จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสร้างจิตสำนึกในความเป็นเจ้าของ ทำให้ชุมชนรักที่จะพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่น ส่งเสริมภูมิปัญญา สืบสานมรดกทางวัฒนธรรมผ่านการจัดการศึกษาที่ท้องถิ่นมีส่วนร่วมตั้งแต่การวางแผน การร่วมจัด การประเมินผล และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นของตนเอง เรียกได้ว่าเป็นการจัดการศึกษาโดยชุมชน เพื่อชุมชน เป็นผลให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

7. จากผลการวิเคราะห์เอกสาร การเปรียบเทียบองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความพร้อมของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบตั้งแต่ปี พ.ศ 2544 .- 2547 เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในแต่ละปี ดังแสดงให้เห็นในตารางที่ 5.1 ดังนี้

ตารางที่ 5.1 เปรียบเทียบตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 – 2547

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้			
	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	พ.ศ. 2547
ความพร้อม	1. รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1. รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดเก็บได้ตามระดับชั้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนด และสามารถนำมาใช้บริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่กระทรวงกำหนด	1. รายได้และการใช้รายได้เพื่อการศึกษา 1.1 รายได้ทุกประเภท ไม่รวมเงินอุดหนุนจากรัฐและเงินกู้ 1.2 สัดส่วนการใช้รายได้ ไม่รวมเงินอุดหนุนจากรัฐและเงินกู้ในการจัดหรือสนับสนุนการศึกษาจากรายได้ที่จัดเก็บได้	1. พบในเงื่อนไขก่อนการประเมินในเรื่อง การมีรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงพอในการจัดการศึกษา 1.1 สัดส่วนการใช้รายได้เพื่อการศึกษา (รวมเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินกู้ แต่ไม่รวมเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากรัฐ)
	2. ศักยภาพในการบริหารงบประมาณ	2. ศักยภาพการบริหารงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐและงบประมาณที่จัดเก็บได้ มีประสิทธิภาพและสามารถระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษาเหมาะสมกับสภาพความพร้อมและความต้องการของท้องถิ่น การดำเนินการตามแผนการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน	2. ศักยภาพขององค์กรบริหารส่วนตำบล 2.1 มีหน่วยงานภายในและบุคลากรที่มีความชำนาญหรือเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน 2.2 ด้านอาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ 2.3 การปรับระบบบริหารงานบุคคลเพื่อการศึกษา 2.4 มีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ 2.5 การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา	2.1 พบในเงื่อนไขหลังการประเมินในเรื่องการจัดระบบบริหารงานบุคคลเพื่อบริหารการศึกษา 2.2 อาคาร สถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษา 2.4 พบในเงื่อนไขหลังการประเมิน ในเรื่องการจัดโครงสร้างภายใน รองรับการบริหารการจัดการศึกษา 2.5 การมีแผนลักษณะแผนกลยุทธ์เพื่อเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษา

ตาราง 5.1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้			
	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	พ.ศ. 2547
ความพร้อม ของ อบต.	3. แผนจัดการศึกษาตาม เกณฑ์มาตรฐานที่ กระทรวงศึกษาธิการกำหนด	3. แผนการจัดการศึกษา ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นนั้นๆ จะต้องเสนอ ความพร้อมด้าน งบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการควบคุม พัฒนา คุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา และด้านอาคาร สถานที่ ครุภัณฑ์ และวัสดุ อุปกรณ์ ตามเกณฑ์ มาตรฐานที่กระทรวง กำหนด	3.แผนการจัดการศึกษา 3.1 มีแผนในลักษณะกล ยุทธ์เพื่อเตรียมความพร้อม ในการจัดการศึกษา 3.2 มีแผนการศึกษาที่ แสดงให้เห็นความพร้อม ในการช่วยเหลือเด็กด้อย โอกาส 3.2.1 มีระบบในการ รับรองและส่งต่อเด็กด้อย โอกาส ในการศึกษาต่อ หรือมีงานทำ 3.2.2 มีเครือข่าย องค์กรภาครัฐและ ภาคเอกชน ภายในและ ภายนอกท้องถิ่นเพื่อ ประสานความร่วมมือใน การช่วยเหลือเด็กด้อย โอกาส 3.3.3 มีหลักสูตรและ การจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่หลากหลาย และสามารถ ให้บริการแก่เด็กด้อย โอกาสได้อย่างครอบคลุม และทั่วถึง	3.แผนการจัดการศึกษา 3.1 การมีแผนใน ลักษณะแผนกลยุทธ์เพื่อ เตรียมความพร้อมในการ จัดการศึกษา 3.2 มีแผนการศึกษาที่ แสดงให้เห็นถึงความ พร้อมในการช่วยเหลือเด็ก ด้อยโอกาส 3.2.1 การมีระบบ รับรองการศึกษาต่อและ การมีงานทำ 3.2.2 มีเครือข่ายใน การช่วยเหลือเด็กด้อย โอกาส 3.3.3 หลักสูตรและ แนวการจัดการเรียนรู้ เหมาะสมกับเด็กด้อย โอกาส
			4.การกระจายอำนาจของ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นให้สถานศึกษาทั้ง ด้าน วิชาการ งบประมาณ บุคลากรและบริหารงาน ทั่วไป	4.การกระจายอำนาจของ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นให้สถานศึกษาตาม หลักการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน(SBM)

ตาราง 5.1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้			
	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	พ.ศ. 2547
ความพร้อมของ อบต.			5. รูปแบบการบริหารการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบล 5.1 มีรูปแบบการบริหารจัดการศึกษา โดยองค์กรบริหารส่วนตำบลเองหรือรูปแบบสหการศึกษา 5.2 มีคณะกรรมการรับพิจารณาการจัดการศึกษา	5. วิธีการบริหารและจัดการศึกษา 5.1 รูปแบบวิธีการบริหารและการจัดการศึกษา 5.2 พบในเงื่อนไขหลังการประเมินในเรื่อง การมีคณะกรรมการที่ปรึกษาในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ความเหมาะสมในการจัดการศึกษาของ อบต.	1. ความเหมาะสมของสัดส่วนจำนวนสถานศึกษา กับจำนวนประชากรในวันเรียน	1. ความเหมาะสมของสัดส่วนจำนวนสถานศึกษาในทุกสังกัด กับจำนวนประชากรในวันเรียน	1. สัดส่วนจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่เข้าเรียนในระบบและนอกระบบโรงเรียน ต่อจำนวนประชากรในวัยเรียน	1. ความต้องการ ได้เข้าเรียนในสถานศึกษาในระดับและประเภทการศึกษาของประชากรในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
	2. ความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ การคมนาคมและการเดินทางของนักเรียน	2. ความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ การคมนาคมและการเดินทางของนักเรียน	2. สภาพทางภูมิศาสตร์ การคมนาคมและการเดินทางของนักเรียน 2.1 ลักษณะพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และการคมนาคม 2.2 ระยะทางในการเดินทางของนักเรียนส่วนใหญ่ ไปโรงเรียนที่ใกล้ที่สุด	
	3. ผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของหน่วยงานอื่นหรือภาคเอกชน	3. ผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของหน่วยงานอื่น หรือภาคเอกชน	3. ผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของหน่วยงานอื่นหรือภาคเอกชน 3.1 ระยะทางระหว่างสถานศึกษาของหน่วยงานที่จัดอยู่เดิมซึ่งจัดการศึกษาในระดับและประเภทเดียวกัน	

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้			
	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	พ.ศ. 2547
ความเหมาะสม	4. ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาในระดับต่างๆ	4. ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาในระดับต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4. ประสิทธิภาพและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบล 4.1 ระยะเวลาที่องค์กรบริหารส่วนตำบลดำเนินการจัดการศึกษาในช่วงที่ผ่านมา 4.2 การมีส่วนร่วมสนับสนุนขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในการช่วยเหลือสถานศึกษาก่อนการถ่ายโอน - ทรัพย์สิน - วิชาการ - บริการ - กิจกรรม	4. ประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา 4.1 ระยะเวลาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหรือมีส่วนร่วมหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา จนถึงปีที่ประเมิน 4.2 การส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษานั้นก่อนขอรับโอน เช่น - ทรัพย์สิน - วิชาการ - บริการและกิจกรรม - ด้านอื่น ๆ 4.3 ผลการจัดการศึกษา
	5. ประชาชนสนับสนุนให้การจัดการศึกษา	5. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนท้องถิ่น เอกชน และสถานประกอบการในการจัดการศึกษาโดยพิจารณาจากความร่วมมือสนับสนุนของประชาชนในท้องถิ่น	5. ความร่วมมือของชุมชนต่อการจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบล - ทรัพย์สิน - วิชาการ - บริการ - กิจกรรม	5. ความร่วมมือของชุมชนในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น - ทรัพย์สิน - วิชาการ - บริการและกิจกรรม - อื่น ๆ

ตาราง 5.1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้			
	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	พ.ศ. 2547
ความต้องการภายในท้องถิ่น	1. ประชาชนในท้องถิ่นเห็นด้วยและสนับสนุนให้จัดการศึกษา	1. ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่เห็นด้วยและสนับสนุนให้จัดการศึกษา	1. ความเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเห็นด้วยและสนับสนุนให้จัดการศึกษา	1. ความเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
	2. มติของสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ประสงค์จะจัดการศึกษาเห็นชอบให้ดำเนินการ	2. ความเห็นของสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ประสงค์จะจัดการศึกษาเห็นชอบให้ดำเนินการ	2. ความเห็นของสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลที่ประสงค์ในการจัดการศึกษา	-
	3. ความเห็นของคณะกรรมการการศึกษา ในกรณีจะมีการถ่ายโอนการจัดการศึกษา	3. ความเห็นของคณะกรรมการการศึกษา และคณะครู ในกรณีจะมีการถ่ายโอนการจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับของสถานศึกษานั้น ๆ	3. ความต้องการของคณะกรรมการสถานศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษา 3.1 มติของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการถ่ายโอนการศึกษา ไปให้องค์การบริหารส่วนตำบลจัด 3.2 ความเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาในการถ่ายโอนการศึกษา ไปให้องค์การบริหารส่วนตำบลจัด	3. ความเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

8. จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้สร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษา โดยแบ่งตัวบ่งชี้ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ตัวบ่งชี้กรณี อบต. จัดตั้งสถานศึกษาใหม่ จำนวน 103 ตัวบ่งชี้ กรณีเปลี่ยนแปลงการประเภทการจัดการศึกษา จำนวน 107 ตัวบ่งชี้ และกรณีรับโอนการจัดการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 92 ตัวบ่งชี้ ผลการวิจัย พบว่า ตัวบ่งชี้ด้านความพร้อม ประกอบด้วย ด้านการบริหารวิชาการ พบว่า ตัวบ่งชี้เรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดแหล่งเรียนรู้ให้พอเพียงและสอดคล้องกับการจัดกระบวนการ และตัวบ่งชี้เรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชน

ในท้องถิ่นสามารถเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ มีความเหมาะสมมากที่สุดตามลำดับ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ที่ อบต. เห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นตัวบ่งชี้ซึ่งสอดคล้องกับ นवलจิตร์ เชาวกริตพิงศ์ (2545) ที่กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ที่ปรากฏตามมาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความรู้ความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ และเป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตัวข้อมูลที่ระบุไว้เป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาที่สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้สรุปถึงลักษณะกระบวนการ การจัดการเรียนรู้ในสาระของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไว้ดังนี้

1. มีการจัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน
2. ให้มีการเรียนรู้จากประสบการณ์และฝึกนิสัยรักการอ่าน
3. จัดให้มีการฝึกทักษะกระบวนการและการจัดการ
4. มีการผสมผสานเนื้อหาสาระด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล
5. จัดการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และรอบรู้
6. จัดให้มีการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ และให้ชุมชนมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้ด้วย

ซึ่งในส่วนของการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 ข้อ ยังแสดงถึงความสอดคล้องของตัวบ่งชี้เรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนในท้องถิ่นสามารถเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ

ด้านความพร้อมของ อบต. องค์ประกอบการบริหารงานงบประมาณ จากผลการวิจัยพบว่า อบต. ให้ความเหมาะสมแก่ตัวบ่งชี้ในด้านการบริหารงบประมาณซึ่งมีค่าเฉลี่ยใน 3 อันดับแรก ใกล้เคียงกัน คือตัวบ่งชี้

1. การสำรวจและจัดทำข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรเพื่อการศึกษา
2. การประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานตามภารกิจ
3. การจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้กับหน่วยงานภายในและสถานศึกษาตาม

แผนพัฒนาการศึกษาประจำปี

ซึ่งทั้ง 3 ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการประเมินความพร้อมเพราะท้องถิ่นต้องได้รับหน้าที่ในการบริหารงบประมาณ จึงต้องใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่าโดยผู้บริหาร อบต. ต้องมีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาในท้องถิ่น เพื่อนำมาใช้ในการบริหารและต้องจัดสรรให้เป็นระบบ โปร่งใส ทุกขั้นตอน มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเสมอภาคและมีการร่วมมือจากชุมชน ซึ่งสอดคล้อง

กับการจัดการงบประมาณการศึกษาแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดร. กมล สูดประเสริฐ (2545) ซึ่งกล่าวถึง ข้อควรระมัดระวังและจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษา คือ ควรเพิ่มงบประมาณการศึกษาให้มากขึ้น การจัดสรรงบประมาณควรมีความเสมอภาคและควรมีการระดมความร่วมมือจากชุมชน ควรมีการใช้ทรัพยากรร่วมกันและมีการระดมวัสดุอุปกรณ์จากท้องถิ่น ผู้ปกครอง ชุมชน วัด นั้นเอง

ด้านการบริหารงานบุคคลจากงานวิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้เรื่องแผนอัตรากำลังของ อบต. และตัวบ่งชี้เรื่องการดำเนินการสรรหาและจัดจ้างบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานเป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ในองค์ประกอบด้านการบริหารงานบุคคลซึ่งตัวบ่งชี้ดังกล่าว ปัจจุบัน ยังคงเป็นปัญหาในสายงานบริหารการศึกษาของ อบต. ซึ่งปัจจุบันกลายเป็นประเด็นปัญหาถึงการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการจัดเตรียมบุคลากรทางการศึกษาเข้ามาทำงานในอบต. ซึ่ง สุชาติ ศรีโสภารณ์ (2545) พบว่า อบต. ของจังหวัดต่าง ๆ มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา โดยมีการจัดเตรียมบุคลากรทางการศึกษาเข้ามาทำงาน ใน อบต. อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับปัจจัยความสำเร็จของการบริหารงานบุคคล คือ ต้องมีการวางแผนกำลังคนโดยมีข้อมูลพื้นฐานสมัยมีการพัฒนาบุคลากร โดยกำหนดนโยบายสร้างคนเป็นการลงทุนระยะยาว

ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่าตัวบ่งชี้การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษานำ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อศึกษามาใช้ในการบริการ ตัวบ่งชี้เพื่อการวางแผนประชาสัมพันธ์การศึกษาของ อบต. และการวางแผนการจัดระบบควบคุมภายในหน่วยงาน มีค่าความเหมาะสมลดหลั่นตามลำดับ แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องพิจารณาความเข้าใจอันดีของชุมชนเองไม่ว่าจะป็นช่องทางใด ซึ่งการใช้ช่องทางให้เป็นประโยชน์จะทำให้ชุมชนเข้าใจและใส่ใจในระบบการศึกษามากขึ้น เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นเจ้าของร่วมกันได้ ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ท้องถิ่น และสถานศึกษาซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะแยกออกจากกัน เพราะต้องเป็นเหตุผลซึ่ง กันและกัน โดยความสัมพันธ์เชิงบวกและเชิงลบ สามารถเป็นเหตุให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือ ไม่มีส่วนร่วมกับการจัดการศึกษาได้ ดังนั้น การมองภาพ การมีส่วนร่วมของชุมชนกับสถานศึกษาให้ชัดเจนยิ่งขึ้นจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษาของชุมชนเป็นอย่างดี (ไพรัช อรรถกามา นนท์, 2545)

จากผลการวิจัยเมื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของตัวบ่งชี้ด้านความพร้อมของ อบต. นั้นจะสังเกตได้ว่ามีความเป็นไปได้เฉลี่ยรายตัวลดลง แสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้ต่าง ๆ นั้นมีความเหมาะสมมากกว่าความเป็นไปได้ ซึ่งอัตรากาความเป็นไปได้ของแต่ละตัวบ่งชี้เป็นเกณฑ์ที่บอกได้ถึงการนำไปใช้ว่า หากจะนำไปใช้ประเมินจริงนั้น ในความคิดเห็นของ อบต. ส่วนใหญ่คิดว่าไม่ควรที่จะนำมาใช้ประเมินคนในการจัดการศึกษา ซึ่งอาจเกิดจากการมองตนเองว่าไม่พร้อมที่และ อบต. ยัง

ประสบปัญหาไม่ว่าจะเป็น การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป ความรู้และประสบการณ์ในการจัดการศึกษาอีกทั้งกระแสการไม่ยอมรับจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงความต้องการของท้องถิ่นเอง ซึ่งจากการศึกษาของ ประภาพรธรรม ไชยวงษ์ (2544) ที่ศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการจัดการศึกษาพบว่าผู้บริหาร อบต. ยังไม่เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา ขาดภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ทางการศึกษา สมาชิกสภาขาดความรู้ความเข้าใจ บทบาทของ อบต. ด้านการศึกษาและปัจจัยเกี่ยวกับการบริหารงานภายใน อบต. ที่มีการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหาร อบต. ย่อมทำให้การบริหารงานไม่ต่อเนื่อง

9. จากผลการวิจัยพบว่า เหนือกว่าการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันในบางประเด็น ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังตารางที่ 5.2 ดังนี้

ตารางที่ 5.2 เปรียบเทียบตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผลการวิจัย

องค์กรประกอบ	ตัวบ่งชี้	
	กระทรวงศึกษาธิการ	ผลการวิจัย
ความพร้อม	<p>1. พบในเงื่อนไขก่อนการประเมินในเรื่อง การมีรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงพอในการจัดการศึกษา</p> <p>1.1 สัดส่วนการใช้จ่ายเพื่อการศึกษา (รวมเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินกู้แต่ไม่รวมเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากรัฐ)</p>	<p>1.องค์ประกอบย่อยการจัดตั้งงบประมาณ</p> <p>1.1 สัดส่วนการใช้จ่ายเพื่อการศึกษา</p> <p>1.2 การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและดัชนีชี้วัดผลผลิตและ ผลลัพธ์ด้านงบประมาณของ อบต.</p> <p>1.3 การวิเคราะห์แผนกลยุทธ์เพื่อนำไปจัดตั้งงบประมาณแบบเน้นผลงาน</p> <p>1.4 การจัดทำแผนงบประมาณในภาพรวมโดยการหลอมรวมแผนของการศึกษาในท้องถิ่นเข้าด้วยกัน</p> <p>1.5 การทำข้อตกลงสาธารณะ โดยมีเป้าหมายการให้บริการที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของ อบต. และสถานศึกษา</p>
	<p>2.1 พบในเงื่อนไขหลังการประเมิน ในเรื่องการจัดระบบบริหารงานบุคคลเพื่อบริหารการศึกษา</p> <p>2.2 อาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์</p> <p>และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษา</p> <p>2.3 พบในเงื่อนไขหลังการประเมิน ในเรื่องการจัดโครงสร้างภายใน รองรับการบริหารการจัดการศึกษา</p>	<p>2.1 องค์ประกอบย่อยการบริหารงานบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> -การวางแผนอัตรากำลัง -การกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา -การเกลี่ยอัตรากำลัง ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา -การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง -การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา -การประเมินผลการปฏิบัติงาน -การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ -มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ -การส่งเสริมวินัย ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา <p>2.2 การกำหนดแนวทางเตรียมความพร้อมและการบำรุงดูแลรักษา อาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมของ อบต. และสถานศึกษา และการใช้ประโยชน์ร่วมกัน</p> <p>2.3 ตัวบ่งชี้ ความพร้อมของ อบต. จำแนกเป็นองค์ประกอบย่อยได้ 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> -การบริหารงานวิชาการ -การบริหารงบประมาณ -การบริหารงานบุคคล -การบริหารงานทั่วไป <p>ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพร้อมของโครงสร้างภายใน รองรับการบริหารการศึกษา</p>

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	
	กระทรวงศึกษาธิการ	ผลการวิจัย
ความพร้อม ของ อบต.	<p>3.แผนการจัดการศึกษา</p> <p>3.1 การมีแผนในลักษณะแผนกลยุทธ์เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา</p> <p>3.2 มีแผนการศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส</p> <p>3.2.1 มีระบบรับรองการศึกษาต่อและการมีงานทำ</p> <p>3.2.2 มีเครือข่ายในการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส</p> <p>3.3.3 หลักสูตรและแนวการจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับเด็กด้อยโอกาส</p>	<p>3.การวางแผนการศึกษา</p> <p>3.1 การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาหรือแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยุทธศาสตร์ของรัฐบาล ความต้องการของท้องถิ่น และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>3.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนา การศึกษาหรือแผนกลยุทธ์</p> <p>3.3 การกำหนดนโยบายและแนวทางการจัดและพัฒนา การศึกษาและแนวทางการจัดสรรงบประมาณประจำปี</p> <p>3.4 การวิเคราะห์แผนพัฒนาการศึกษาประจำปีและแผน ขอบตั้งงบประมาณของสถานศึกษาและจัดทำแผนเสนอขอ ตั้งงบประมาณของ อบต.</p>
	<p>4.การกระจายอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สถานศึกษาตามหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM)</p>	<p>4.การจัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กร</p> <ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในให้เป็นองค์กรทันสมัยที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง - การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาระบบการบริหารจัดการให้เป็นองค์กรที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ - การติดตามและการดำเนินผลการพัฒนาระบบการบริหารงานของ อบต. และสถานศึกษา - การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารงานภายใน อบต. อย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	
	กระทรวงศึกษาธิการ	ผลการวิจัย
ความพร้อมของ อบต.	5.วิธีการบริหารและจัดการศึกษา 5.1 รูปแบบวิธีการบริหารและการจัดการศึกษา	5.รูปแบบการประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา - การประสานงานกับเครือข่ายการศึกษาในการร่วมมือช่วยเหลือและส่งเสริมสนับสนุนงานการศึกษาของ อบต. และสถานศึกษา - การเผยแพร่ข้อมูลเครือข่ายการศึกษาให้สถานศึกษาและส่วนที่เกี่ยวข้องทราบ - การกำหนดแผนโครงการหรือกิจกรรมเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายการศึกษาทั้งในและนอกเขต อบต. - การให้ความร่วมมือและสนับสนุนทางวิชาการแก่เครือข่ายการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
ความเหมาะสมในการจัดการศึกษาของ อบต.	1. ความต้องการได้เข้าเรียนในสถานศึกษาในระดับและประเภทการศึกษาของประชากรในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1. ความเหมาะสมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐบาลกลาง 1.1 สัดส่วนจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่เข้าเรียนในระบบกับนอกระบบโรงเรียนต่อจำนวนประชากรในวัยเรียน 1.1.1 สัดส่วนจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่เข้าเรียนในระบบกับนอกระบบโรงเรียนต่อจำนวนประชากรในวัยเรียน 1.2 สภาพทางภูมิศาสตร์ การคมนาคมและการเดินทางของนักเรียน 1.2.1 ลักษณะพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และการคมนาคม 1.2.2 ระยะทางการเดินทางของนักเรียนส่วนใหญ่ไปโรงเรียนที่ใกล้ที่สุด
		2.ผลกระทบต่อหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาอยู่เดิม 2.1.1 ระยะทางระหว่างสถานศึกษาของหน่วยงานที่จัดอยู่เดิม ซึ่งจัดการศึกษาในประเภทและระดับเดียวกัน หรือสถานศึกษาของเอกชนกับสถานศึกษาของ อบต.

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	
	กระทรวงศึกษาธิการ	ผลการวิจัย
ความเหมาะสม	-	<p>ประสบการณ์ในการจัดการศึกษาของ อบต.</p> <p>2.2.1 ความรู้ความเข้าใจของ อบต. เกี่ยวกับการจัดการศึกษา</p> <p>2.2.2 ความรู้ความเข้าใจของ อบต. เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาระดับของรัฐบาล</p> <p>2.2.3 ผู้บริหาร อบต. มีการเผยแพร่นโยบาย แนวคิด และแนวทางในการจัดการศึกษาในเชิงรุกและเป็นรูปธรรมสู่สาธารณชน</p> <p>2.2.4 อัตราส่วน อบต. ที่มีประสบการณ์ด้านการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาต่อจำนวน อบต. ทั้งหมด</p> <p>2.2.5 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง</p> <p>2.2.6 ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง</p> <p>2.2.7 ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย</p>
	<p>4. ประสบการณ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา</p> <p>4.1 ระยะเวลาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหรือมีส่วนร่วมหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา จนถึงปีที่ประเมิน</p> <p>4.2 การส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษานั้นก่อนขอรับโอน เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทรัพย์สิน - วิชาการ - บริการและกิจกรรม - ด้านอื่น ๆ <p>4.3 ผลการจัดการศึกษา</p>	<p>4. ประสบการณ์ในการจัดการศึกษาของ อบต.</p> <p>4.1 ระยะเวลาที่ อบต. มีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนในดำเนินการจัดการศึกษาช่วงเวลาที่ผ่านมา</p> <p>4.2 การร่วมสนับสนุนของ อบต. ในการช่วยเหลือสถานศึกษาในพื้นที่</p> <p>4.3 จำนวนครั้งในการนำประเด็นการจัดและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเข้าประชุม อบต.</p> <p>4.4 ผลในการจัดการศึกษาในเวลาที่ผ่านมาจาก อบต.</p>

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	
	กระทรวงศึกษาธิการ	ผลการวิจัย
ความเหมาะสม	5. ความร่วมมือของชุมชนในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ทรัพย์สิน - วิชาการ - บริการและกิจกรรม - อื่น ๆ 	5. ความร่วมมือของชุมชนต่อการจัดการศึกษาของ อบต. <ul style="list-style-type: none"> - ความร่วมมือของชุมชนต่อการจัดการศึกษาของ อบต. ในด้านทรัพย์สิน วิชาการ บริการและกิจกรรม
ความต้องการภายในท้องถิ่น	1. ความเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น <p>1.1 ความเห็นของประชาชน</p> <p>1.2 ความเห็นของสถานศึกษา</p>	1 ความเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ อบต. เห็นด้วยและสนับสนุนให้จัดการศึกษา <p>2 ความเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา</p> <p>3 ความเห็นของสภา อบต. ที่ประสงค์จะจัดการศึกษา</p>

จากตาราง 5.2 พบว่า เกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการนำตัวบ่งชี้บางตัวนำไปไว้ในส่วนของ เงื่อนไขหลังการประเมินซึ่งไม่มีการวัดค่าความพร้อมที่ชัดเจนอาจทำให้เกิดความไม่ชัดเจนและอาจเกิดข้อกังขาถึงเกณฑ์การประเมินของเงื่อนไขว่าจุดใดจึงเรียกว่าผ่านเงื่อนไขของกระทรวงซึ่งเงื่อนไขแต่ละข้อ พบว่าหากจะนำมาวัดและใช้งานจริงต้องมีการพิจารณาเกณฑ์ประกอบเงื่อนไขเพิ่มขึ้น เช่น เงื่อนไขหลังการประเมิน โดยให้การกระจายอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สถานศึกษา ซึ่งจะต้องปฏิบัติ ตามหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งในกลุ่มี้อการประเมินความพร้อมได้ กำหนด ระยะเวลาที่ต้องทำคามเงื่อนไข 90 วันหลังจากประเมิน แต่ปราศจากเกณฑ์ที่จะนำมาชี้ชัดว่าการผ่านการกระจายอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สถานศึกษา นั้นเป็นไปในแนวทางใด

ตัวบ่งชี้ผลกระทบต่อหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาอยู่เดิมเป็นตัวบ่งชี้ที่ไม่ปรากฏอยู่ในเกณฑ์ของกระทรวง ซึ่งตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีความสำคัญในกรณีการจัดการศึกษาของ อบต. นั้นไม่ควรจัดขึ้นโดยสร้างความเดือดร้อนให้กับสถานศึกษาเดิมในท้องถิ่น หากแต่ต้องมีการศึกษาผลกระทบทั้งแง่ปริมาณนักเรียน ระยะทางในการเดินทางของนักเรียนและ สภาพภูมิศาสตร์ เพื่อให้ชุมชน มีสถานศึกษาที่ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของชุมชน

ตัวบ่งชี้ ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของ อบต.

1. ความรู้ความเข้าใจของ อบต. เกี่ยวกับการจัดการศึกษา
2. ความรู้ความเข้าใจของ อบต. เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาอบรมของรัฐ
3. ผู้บริหาร อบต. มีการเผยแพร่นโยบาย แนวคิด และแนวทางในการจัดการศึกษาในเชิงรุกและเป็นรูปธรรมสู่สาธารณะชน
4. อัตราส่วน อบต. ที่มีประสิทธิภาพด้านการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาต่อจำนวน อบต. ทั้งหมด
5. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง
6. ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง
7. ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย

ตัวบ่งชี้ ทั้ง 7 ตัวไม่ปรากฏอยู่ในเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ พบเพียงการวางเงื่อนไขหลังการประเมิน ในเงื่อนไขการบริหารงานบุคคลเพื่อการศึกษาและการจัดโครงสร้างภายในรองรับการบริหารจัดการศึกษา โดยระบุเพียง การบริหารจัดการ โดยบุคลากรวิชาชีพและมีบุคลากรที่เพียงพอ (กระทรวงศึกษาธิการ ,2547) ซึ่งการมีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดและมีส่วนร่วมนั้น มีความสำคัญยิ่ง และยังเป็นที่ยกถึงถึงตัวบ่งชี้ดังกล่าวถึงความไม่พร้อมที่พบมากที่สุด อาจเป็นเพราะหากมีการประเมินความพร้อมจริง อาจทำได้ยากที่จะวัดความรู้ความเข้าใจในระบบการจัดการศึกษาของ อบต. ซึ่งเป็นอีกคำถามที่ต้องร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่ายที่ต้องสร้างตัวบ่งชี้และดัชนีชี้วัด การมีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐ เพื่อให้เกณฑ์ที่สร้างขึ้นมีความโปร่งใส และวัดประเมินได้จริง

การให้ความสำคัญกับตัวผู้บริหารเป็นอีกกลุ่มตัวบ่งชี้หนึ่ง ที่ไม่ปรากฏในเกณฑ์ประเมินความพร้อมของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งในความเป็นจริงระบบการบริหารจัดการศึกษาจะดำเนินไปด้วยความราบรื่นนั้นต้องมีผู้นำที่ดี มีวิสัยทัศน์ มีมนุษยสัมพันธ์ และมีความเป็นประชาธิปไตย อาจเป็นเพราะผู้บริหารของ อบต. มีการสับเปลี่ยนเนื่องจากการเลือกตั้ง ทุก 4 ปี ซึ่งเป็นข้อสังเกตต่อไปว่าหาก อบต. ใด ๆ ได้ผ่านการประเมินความพร้อมผ่านและได้จัดการศึกษา ซึ่งในปีที่ประเมินนั้น ผู้บริหารในขณะนั้นมีความเป็นผู้นำทางการศึกษา มีวิสัยทัศน์ มีมนุษยสัมพันธ์ และมีความเป็นประชาธิปไตย อย่างแท้จริง หากแต่ใน อีก 3 ปีต่อมา มีการเลือกตั้งใหม่นั้น มีการเปลี่ยนแปลงตัวผู้บริหาร ซึ่งอาจเกิดปัญหาตามมาเช่น จะต้องมีการประเมินผู้บริหารของ อบต. หรือไม่ หรือมีการพัฒนาความพร้อมในด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาของ อบต. อย่างไร จึงเป็นเรื่องที่ต้องดูแลให้เกิดความรอบคอบและเกิด

ความเสี่ยงน้อยที่สุดที่จะฝากการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่ง ในการที่จะได้รับการศึกษาในขั้นสูงต่อไป

10. จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ อบต. ในรูปแบบของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พบว่า อบต. ยังไม่มั่นใจในการจัดการศึกษานอกระบบด้วยตัวเอง แต่เชื่อมั่นว่าสามารถจัดการศึกษาได้โดยรวบรวมประชาชนที่มีความต้องการเข้ารับการศึกษา และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกที่จัดการศึกษาอยู่ อาทิเช่น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏในแต่ละเขตพื้นที่ รวมถึงศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อย่างไรก็ตามหากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องการให้ อบต. จัดการศึกษานอกระบบ จำเป็นต้องสนับสนุน บุคลากร อุปกรณ์ และงบประมาณทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ.....(กระทรวงศึกษาธิการ.ม.ป.ป.) ในมาตรา 14 ทุกภาคส่วนของสังคมที่ส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

อนึ่ง สำหรับการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย อบต. มีความพร้อมที่จะเข้ามาจัดการศึกษา ทั้งนี้ในปัจจุบัน อบต. เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยอยู่แล้ว เช่น อบต.คูคต ก็ได้มีการจัดการศึกษา นอกระบบ เช่น ศูนย์ข้อมูลตำบล ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อเป็นการบริการประชาชนในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และมีการส่งเสริมการจัดค่ายธรรมะ ค่ายสิ่งแวดล้อม และโครงการต่อต้านยาเสพติดเป็นประจำ โดยการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยโดยความดูแลของ อบต. นี้ เกิดจากความร่วมมือจากหลายส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้รับความร่วมมือจากชุมชน ทั้งในการจัดและเข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมและทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการฝึกอาชีพ โดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าร่วมในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยด้วย ทั้งนี้ อบต. มีความเห็นว่า การจัดการศึกษาในระบบ รัฐบาลจะมีความเหมาะสมในการจัดการศึกษามากกว่า อบต. เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการมีประสบการณ์และความพร้อม ทั้งในด้านการบริหารจัดการการศึกษา และการควบคุมมาตรฐาน โดยเสนอแนะว่าในระหว่างที่ อบต. ยังไม่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาในระบบ น่าจะมีการให้ความรู้และส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษานอกระบบและอัธยาศัย โดยปลูกฝังความเข้าใจด้านการศึกษาของผู้บริหารและ อบต. ซึ่งจากการจัดการศึกษานอกระบบในปัจจุบัน องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ได้เข้ามามีส่วนร่วมมากกว่าการจัดการศึกษาในระบบ การพัฒนาความพร้อมของ อบต. ในการจัดการศึกษาในระบบต้องมีการพัฒนาการเรียนรู้ในการจัดการศึกษานอกระบบและอัธยาศัยให้ อบต. เกิดความเข้าใจ ในระบบการจัดการศึกษา การตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน

และเห็นคุณค่าของการศึกษา เพื่อเป็นรากฐานในการจัดการศึกษาในระบบที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยความพร้อมและความเหมาะสมในทุกด้านต่อไป

11. จากประเด็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในเรื่องความไม่พร้อมของ อบต. เกี่ยวกับความรู้ความสามารถ ความเข้าใจในระบบการศึกษา ทำหลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็น ผู้ปกครองของนักเรียน สถานศึกษาที่ต้องถูกโอน หรือแม้แต่ทางกระทรวงศึกษาธิการ เกิดความเป็นห่วงถึงการให้ความสำคัญในกรณีดังกล่าว จากงานวิจัยได้พัฒนาตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความสามารถ ความเข้าใจในระบบการศึกษา ของ อบต. รวมถึงคุณสมบัติของผู้บริหาร ซึ่งพบตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจของ อบต. เกี่ยวกับการจัดการศึกษา
2. ความรู้ความเข้าใจของ อบต. เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา

อบรมของรัฐ

3. ผู้บริหาร อบต. มีการเผยแพร่นโยบาย แนวคิด และแนวทางในการจัดการศึกษา ในเชิงรุกและเป็นรูปธรรมสู่สาธารณะชน

4. อัตราส่วน อบต. ที่มีประสิทธิภาพด้านการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาหรือมีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการจัดการศึกษาต่อจำนวน อบต. ทั้งหมด

5. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง

6. ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง

7. ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย

เห็นได้ว่า ตัวบ่งชี้ที่พบ สามารถนำมาใช้ป็นสิ่งที่จะนำมาชี้สภาพความพร้อมในการจัดการศึกษาของ อบต. ในส่วนที่หลายฝ่ายยังเป็นห่วง โดยควรมีดัชนีชี้วัดที่ชัดเจน และจะต้องให้ระดับความสำคัญอยู่ในขั้นสูง ผ่านการประเมินที่โปร่งใส และมีชุมชน สถานศึกษาร่วมเป็นผู้น่วมประเมิน เพราะคนในชุมชนจะเป็นกลุ่มที่รู้และเข้าใจในได้ดีที่สุด

12 จากประเด็นความขัดแย้งเรื่อง ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในแง่ที่หากมีการถ่ายโอนสถานศึกษาให้ อบต. ครู ก็จะอยู่ได้บังคับบัญชาของ อบต. ซึ่งแน่นอนว่าต้องเกิดความไม่พอใจที่จะต้องได้รับผลกระทบในหลาย ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นสถานภาพทางราชการ การเลื่อนขั้น อัตราเงินเดือน และการเปลี่ยนสังกัด ซึ่งจากผลการวิจัยพบตัวบ่งชี้ที่จะสามารถนำมาเป็นตัวชี้ถึงความพร้อมของ อบต. ในแง่ดังกล่าวเช่น การจัดทำแผนพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและดัชนีชี้วัดผลการปฏิบัติงานของ อบต. ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติงานข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของรัฐ เป็นต้นซึ่งตัวบ่งชี้ดังกล่าวหากมีการสำรวจ ดัชนีชี้วัดที่มีความเหมาะสม จะทำให้สามารถนำไปใช้ในการชี้วัดความพร้อมของ อบต. ได้

ในกรณี อบต. เชียงยืน จ. อุตรดิตถ์ก็เป็นตัวอย่างหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจกันระหว่าง อบต. สถานศึกษาและครู ซึ่ง อบต. เชียงยืนเป็น อบต. ชั้น 4 มีรายได้ประมาณ 5 บาทต่อปี ซึ่งได้รับโอนภารกิจด้านการศึกษาระยะแรก ได้ใช้วิธีการบริหารที่โปร่งใส ในการจัดซื้ออาหารเสริม(นม)ให้กับ

โรงเรียนในท้องถิ่น จนได้รับการไว้วางใจ จากสถานศึกษาและครู แต่ อบต.ก็ไม่สามารถรับโอนสถานศึกษาได้เนื่องด้วยเงื่อนไขรายได้ในการจัดการศึกษา อย่างไรก็ตามถึงแม้จะประเมินตนเองว่าไม่มีศักยภาพในการรับโอนโรงเรียนแต่สมาชิก อบต.เชียงยืนมีทัศนคติที่อยากจะสื่อให้ครูได้เข้าใจว่า “ครูและ อบต. มาทำงานร่วมกัน ไม่ได้คิดจะมาเป็นผู้บังคับบัญชาแต่เรามาทำงานร่วมกัน”

(มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2545:74)

13 จากวิธีการวิจัยในการพัฒนาตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษาของ อบต.นั้น ผู้วิจัยใช้ แบบสอบถามแบบ Rating Scale และประกอบด้วยข้อคำถามที่มีปริมาณมาก ซึ่งอาจมีความคลาดเคลื่อนของข้อมูลบางส่วน จากผู้ตอบแบบสอบถามที่อาจมีบางส่วนไม่มีความตั้งใจในการตอบแบบสอบถาม โดยส่งผลถึงค่าเฉลี่ย ที่มีความใกล้เคียงกันมากในแต่ละองค์ประกอบและตัวบ่งชี้และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที่ เข้าใกล้ศูนย์ มาก อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยก็นำเชื่อถือผู้ตอบแบบสอบถามมีความตั้งใจต่อเนื่องด้วยผลการวิจัย คะแนนความสำคัญรายข้อมีคะแนนที่สูงไปในทางเดียวกัน

จากผลการวิจัย การจัดลำดับความสำคัญของตัวบ่งชี้ พบว่าตัวบ่งชี้ที่มีความสำคัญมากที่สุด ใน 10 อันดับแรก ที่มีความสอดคล้องกันทั้งในกรณีการจัดตั้งสถานศึกษาใหม่ การเปลี่ยนแปลงสถานศึกษา และการรับโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ พบตัวบ่งชี้ประกอบและบ่งชี้ที่มีความสอดคล้องกันคือ องค์ประกอบการย่อยบริหารงานงบประมาณ ไม่ว่าจะเป็นการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานภายในสถานศึกษาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศชี้วัด ผลผลิตและผลลัพธ์ด้านงบประมาณของ อบต. และการเบิกจ่ายงบประมาณประเภทต่าง ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบย่อยการบริหารงบประมาณ มีการจัดอันดับความสำคัญมีค่าสูง และมีทิศทางเดียวกัน ที่ 3 กรณีการจัดการศึกษานั้นเอง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ได้ทำให้ทราบถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของตัวบ่งชี้ความพร้อมของ อบต. ในการจัดการศึกษา และสามารถจัดอันดับความสำคัญขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ได้ ซึ่งจากผลดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ได้เกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของตัวบ่งชี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1.1 จากผลการวิจัยที่กล่าวว่า อบต. มีความคิดเห็นว่าตัวบ่งชี้ความพร้อมของ อบต. ในการจัดการศึกษา กรณีจัดตั้งสถานศึกษาใหม่ ที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ การจัดทำแผน อัตรากำลังของ อบต. โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ของ อบต. ควรดำเนินการศึกษาเพื่อวางแผนเกี่ยวกับแผนอัตรากำลังของ อบต. ในอนาคต เพื่อให้เกิด ความพร้อมและเพื่อความสะดวกในการจัดการศึกษาของ อบต. ในอนาคต

1.2 จากผลการวิจัยที่กล่าวว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความเป็นไปได้มากที่สุดในการใช้เป็นตัวบ่งชี้ ความพร้อมของ อบต. กรณีจัดตั้งสถานศึกษาใหม่ ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้กับ หน่วยงานภายในและสถานศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี และตัวชี้วัดการจัดทำเกณฑ์ มาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนาการศึกษา โดยมีคะแนน เฉลี่ยเท่ากับ 3.19 ดังนั้น รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความช่วยเหลือ อบต. ในประเด็น ดังกล่าวเพื่อให้การจัดการศึกษาของ อบต. เป็นไปโดยราบรื่น โดยการสนับสนุนงบประมาณให้กับ หน่วยงานภายในและสถานศึกษาอย่างเพียงพอและทั่วถึง และดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม และ ประเมินผลการพัฒนาการศึกษาของ อบต. ไปพร้อม ๆ กัน

1.3 จากผลการวิจัยที่กล่าวว่า อบต. ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบด้านการบริหาร วิชาการเป็นอันดับแรก ในกรณีจัดตั้งสถานศึกษาใหม่และกรณีเปลี่ยนแปลงประเภทการจัดการศึกษา ส่วนกรณีการรับโอนการจัดการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ อบต. จะให้ความสำคัญกับการ บริหารงานบุคคลเป็นอันดับแรก ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของ อบต. ควรให้ ความช่วยเหลือและสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ที่ อบต. ต้องการ เช่น การช่วยเหลือด้านการบริหารวิชาการ และการบริหารงานบุคคล โดยการจัดฝึกอบรมหรือจัด โครงการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้บริหาร และบุคลากรของ อบต. ให้มีความสามารถในการบริหารงานทั้งด้านวิชาการและด้านการบริหารงาน บุคคลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยโดยเน้นการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของตัวบ่งชี้ พร้อมทั้งจัดอันดับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่สำคัญที่ชี้ให้เห็นถึงความพร้อมของ อบต. ใน การจัดการศึกษา อย่างไรก็ตามเพื่อการพัฒนาตัวบ่งชี้ที่สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้เพื่อใช้เป็นหลักในการพิจารณา ความพร้อมของพื้นที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะ เช่น พัฒนาตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษาของ อบต. ใน

แต่ละเขตการศึกษาหรือแต่ละภูมิภาค ซึ่งการพัฒนาตัวบ่งชี้ในลักษณะดังกล่าว จะทำให้เกิดความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในทางปฏิบัติมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการคำนึงถึงลักษณะเฉพาะแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาตัวบ่งชี้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 เพื่อความมีประสิทธิภาพของการพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษาของ อบต. ในอนาคต ควรมีการศึกษารตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการใช้ ตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษาในแต่ละ อบต. แล้วนำผลที่ได้จากการนำตัวบ่งชี้ดังกล่าวไปใช้มา ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาตัวบ่งชี้ดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้ตัวบ่งชี้ที่มีประสิทธิภาพและ สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในแต่ละพื้นที่มากที่สุด